

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 41. kalendářní týden, 8. 10.–14. 10. 2023/ ECDC Communicable Disease Threats Report, Week 41, 8 October – 14 October 2023

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-8-14-october-2023-week-41>

Podle materiálu ECDC volně zpracovalo Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ

1. Epidemie hepatitidy A – Slovensko, 2023
2. Chřipka A (H5N1) – mezinárodní situace (svět) - sledování případů u lidí
3. Covid-19 – mezinárodní situace (EU/EHP), 2019-2023
4. Monitorování hromadných shromáždění - Mistrovství světa v ragby 2023, Francie
5. Sezónní surveillance viru západonilské horečky One Health, 2023
6. Spalničky – mezinárodní situace (svět) - sledování evropských ohnisek nákazy
7. Měsíční epidemiologické monitorování záškrtu v EU/EHP, 2023

1. Epidemie hepatitidy A – Slovensko, 2023

Dne 6. října 2023 oznámily orgány ochrany veřejného zdraví na Slovensku probíhající rozsáhlou epidemii virové hepatitidy A (VHA). Nejvíce zasaženou oblastí je okres Košice, případy byly hlášeny také z okresů Prešov, Michalovce, Vranov nad Topľou. Od ledna 2023 do 5. října 2023 bylo hlášeno 1017 případů. Mezi 2. a 8. říjnem 2023 bylo hlášeno 136 nových případů virové hepatitidy A. Nejvíce případů je mezi dětmi ve věkových skupinách 5- 9 let (44 %) a 1-4 roky (21 %). Ve většině případů se jednalo o přenos z člověka na člověka mezi dětmi žijícími ve špatných hygienických podmínkách. Obyvatelům oblasti bylo nabídnuto očkování proti žloutence typu A.

Hodnocení ECDC: Riziko výskytu dalších případů mezi vnímavými dětmi žijícími v nevyhovujících hygienických podmínkách je považováno za střední; je vysoká pravděpodobnost infekce, ale VHA u dětí často probíhá asymptomaticky nebo s velmi mírným průběhem.

Opatření zavedená od srpna:

- informování veřejnosti o VHA a možnostech prevence onemocnění prostřednictvím letáků nebo místního rozhlasu;
- nařizovat osobám ve věku 1-15 let lékařský dohled a aktivní imunizaci;
- zákaz pořádání hromadných akcí (sportovních, kulturních, společenských apod.) na vesnicích;
- informování místních úřadů, prodejen potravin, autobusových dopravců, vzdělávacích míst a Slovenské pošty o situaci a poučení o nutnosti dezinfikovat povrchy a dodržovat hygienu rukou.

Dne 4. října 2023 zavedly orgány ochrany veřejného zdraví na Slovensku tato **dodatečná opatření**:

- Očkování jedinců v postižených oblastech, včetně personálu zdravotnických a vzdělávacích zařízení;
- Omezení návštěv u případů přijatých do nemocnic.

2. Chřipka A (H5N1) – mezinárodní situace (svět), sledování případů u lidí

- V Kambodži byly hlášeny dva nové smrtelné případy nákazy ptačí chřipkou A (H5N1).

- V souvislosti s touto událostí nebyl hlášen žádný přenos z člověka na člověka.
- Hodnocení rizika ECDC zůstává beze změny.
- Celosvětově bylo od roku 2004 ve 23 zemích hlášeno 880 případů onemocnění ptačí chřipkou A (H5N1) u lidí, včetně 460 úmrtí (CFR: 52,3 %).
- Riziko přenosu zoonotické chřipky na širokou veřejnost v zemích EU/EHP se považuje za nízké. Riziko pro profesně exponované skupiny, jako jsou chovatelé, bylo vyhodnoceno jako nízké až střední.

3. Covid-19 – mezinárodní situace (EU/EHP), 2019-2023

- Na konci 40. týdne (končícího 8. října 2023) zůstávala míra respiračních onemocnění v komunitě zvýšená, což bylo částečně způsobeno přenosem SARS-CoV-2. Nadále byl hlášen nárůst počtu případů, zejména u starších věkových skupin. To se v některých zemích EU/EHP projevilo relativně malým nárůstem počtu hospitalizací nebo hospitalizací na jednotkách intenzivní péče a úmrtí.
- Od poslední aktualizace dne 28. září 2023 nebyly ke dni 13. října 2023 provedeny žádné změny v klasifikacích ECDC pro varianty vzbuzující obavy (VOC), zájmové varianty (VOI), sledované varianty (VUM) nebo deescalizované varianty.
- Varianty podobné XBB.1.5+F456L v současné době převažují v celosvětovém měřítku a v měřítku EU/EHP mezi variantami SARS-CoV-2. K 9. říjnu 2023 cirkuluje v zemích EU/EHP v mediánu 64 % linií podobných XBB.1.5 s rozmezím 43-98 %. Celkový podíl linií podobných XBB.1.5 + F456L se v zemích EU/EHP ustálil, přičemž v posledních týdnech byly pozorovány pomalejší rostoucí trendy.
- Varianty XBB.1.5-like + L455F + F456L vykazují rostoucí trendy s mediánem podílu 4,95 % v zemích EU/EHP (rozmezí: 0-13 %). V této skupině jsou zastoupeny především linie HK.3, GK*.
- BA.2.86 je nově se objevující linie SARS-CoV-2, která se vyznačuje vysokým počtem spike mutací, jež jsou odlišné od předchůdců BA.2 a v současnosti cirkulujících variant odvozených od XBB.BA.2.86 cirkuluje v EU/EHP v nízkém poměru (medián 0,3 % v zemích EU/EHP a až 6 % v Dánsku). V posledních dvou týdnech byl pozorován mírný nárůst sekvencí JN.1, sublinie BA.2.86, i když jejich počet byl nízký. Sekvence JN.1 nesou ve srovnání s BA.2.86 další mutaci spike L455S.

4. Monitorování hromadných shromáždění - Mistrovství světa v ragby 2023, Francie

- ECDC sleduje případy infekčních onemocnění, které by mohly souviset s mistrovstvím světa v ragby v roce 2023.
- Spalničky ve Francii: Celkem byly mezi 19. zářím a 10. říjnem 2023 diagnostikovány spalničky u 44 osob, jedno dítě bylo hospitalizováno. Většina případů jsou studenti střední školy v Guilhaud-Granges (Ardèche) a dále onemocnělo několik studentů ze tří základních škol. Děti ze střední školy jsou z různých tříd a některé navštěvují několik sportovních klubů v okolí Ardèche a Drôme. Místní úřady zavedly aktivní sledování kontaktů, zvýšily povědomí v postižených oblastech mezi širokou veřejností a informují různé zúčastněné strany o preventivních opatřeních, včetně sledování příznaků a kontroly stavu očkování. Podle údajů TESSy hlásila Francie od ledna do srpna 2023 celkem 25 případů spalniček. Proočkovanost MMR vakcínou v Ardèche byla kolem 85 % u první dávky a nižší u druhé dávky. Dvě dávky vakcíny MMR jsou ve Francii povinné pro děti narozené po 1. lednu 2018. První dávka se aplikuje ve věku 12 měsíců a druhá dávka mezi 16. a 18. měsícem. Vyšetřování v ohnisku spalniček probíhá.
- Ačkoli doposud nebyly hlášeny žádné přeshraniční události, ECDC zatím nemá k dispozici úplné informace, aby mohlo posoudit riziko rozšíření do širší komunity účastníků sportovních akcí.

5. Sezónní surveillance viru západonilské horečky One Health, 2023

- Od poslední aktualizace bylo k 11. říjnu 2023 ze zemí EU/EHP hlášeno 33 případů infekce virem západonilské horečky (WNV) u lidí a tři případy byly hlášeny ze zemí sousedících s EU.
- Poprvé byly hlášeny autochtonní případy nákazy člověka virem WNV z Toleda ve Španělsku a z Gorji v Rumunsku.
- Od začátku sezóny přenosu v roce 2023 bylo hlášeno 632 případů infekce WNV u lidí ze zemí EU/EHP a 88 případů ze sousedních zemí EU.
- Od začátku sezóny přenosu v roce 2023 bylo k 11. říjnu 2023 zeměmi EU/EHP hlášeno 93 ohnisek nákazy mezi koňovitými a 209 ohnisek nákazy mezi ptáky.

6. Spalničky – mezinárodní situace (svět) - sledování evropských ohnisek nákazy

- V srpnu 2023 bylo z 12 zemí hlášeno 38 potvrzených případů spalniček. V období od ledna do srpna 2023 bylo prostřednictvím systému TESSy (The European Surveillance System) nahlášeno 19 zeměmi 721 případů spalniček.
- V 10 zemích EU/EHP bylo epidemiologickým zpravodajstvím zjištěno přibližně 595 nových případů spalniček, včetně hlášení o nových nebo probíhajících ohniscích hlášených v Rakousku, Německu, Francii a Rumunsku.
- Přenos spalniček je v současné době v EU/EHP nízký.
- Příslušné aktualizace pro země mimo EU/EHP jsou k dispozici pro Švýcarsko, Ukrajinu a regiony WHO: (pro regiony WHO EMRO a WPRO aktualizace chybí).

7. Měsíční epidemiologické monitorování záškrtu v EU/EHP, 2023

- Od začátku roku 2023 do 10. října bylo v EU/EHP prostřednictvím TESSy hlášeno 92 případů záškrtu. Případy byly hlášeny z Německa (57), Nizozemska (13), Belgie (6), Česka (6), Lotyšska (3), Slovinska (3), Norska (1), Slovenska (1), Španělska (1) a Švédska (1). To představuje 18 dalších případů od předchozí aktualizace z 10. září.
- Z 92 hlášených případů se u 12 vyskytlo respirační onemocnění, u 78 kožní onemocnění a u dvou respirační a kožní onemocnění.
- Dva případy zemřely, jeden v Belgii a jeden v Lotyšsku.
- Od předchozí aktualizace v září byl v roce 2023 hlášen jeden další případ záškrtu v zemi EU/EHP (Španělsko).
- Od září 2022 a k 10. říjnu 2023 bylo v EU/EHP do systému TESSy nahlášeno 279 případů záškrtu včetně tří úmrtí.
- V důsledku zvýšeného počtu sporadických případů pozorovaných od druhé poloviny roku 2022 nemá ECDC k dispozici žádné údaje, které by naznačovaly případy komunitního přenosu nebo shluků *Corynebacterium (C.) diphtheriae*.
- Kliničtí lékaři by si měli mít povědomí o klinických příznacích difterie a zajistit tak včasnou diagnostiku a léčbu případů podle stávajících klinických doporučení.
- Byla zaznamenána neobvykle široká rezistence izolátů *C. diphtheriae* k běžným perorálním a parenterálním antibiotikům. Jako preventivní opatření ECDC doporučuje, aby bylo u všech izolátů *C. diphtheriae* provedeno testování antimikrobiální citlivosti.